

İbrahim Kâfi Dönmez

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Rektörü

Aziz konuklar, saygıdeğer akademisyenler, hanımefendiler, beyefendiler!

Üniversitemizin İstanbul Büyükşehir Belediyesi işbirliğiyle düzenlediği III. Uluslararası Osmanlı İstanbulu Sempozyumu'na hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Yaklaşık 4 yıl önce üniversitemiz öğretim üyeleri arasında bir istişare başlatmıştık. Gündem, ihtiyaç duyulan konularda Üniversite olarak ulusal ve uluslararası bazı bilimsel toplantıların düzenlenmesi meselesiydi. Belirli aralıklarla süren bu görüşmeler sonunda, uluslararası düzeyde olmak üzere “Osmanlı İstanbulu” odaklı toplantılar ve etkinlikler yapmaya ihtiyaç bulunduğu kanaati pekişti.

Bu toplantının amacı, kapsamı vb. hususlarda üniversitemiz Edebiyat Fakültesi Dekanı Sayın Feridun Emecen doyurucu açıklamalar yapmış bulunuyor. Ben sadece o görüşmeler sırasında öncelikli olarak şu iki husus üzerinde durulduğunu belirtmekle yetineceğim:

Tarihin dönüm noktalarından biri kabul edilen Konstantiniyye şehrinin fethini takiben gerçekleşen sosyal-kültürel değişimle burası bir Osmanlı şehrine dönüşmüştü. Bu dönüşümün nasıllığı ve

asırlar boyu süren etkileri üzerinde nitelikli çalışmalara ihtiyaç vardı ve bu yöndeki araştırma ortamlarının geliştirilmesi kaçınılmaz bir gereklilikti.

Alanın uzmanlarına göre, Bizans dönemi İstanbuluyla ilgili çalışmalara nazaran Osmanlı İstanbulu hakkındaki araştırma ve yayınların yeterli düzeyde olmadığı açık bir hakikatti.

Yapılan istişareler sonunda, bu konunun tek bir bilimsel toplantıda ele alınmasının yeterli olmayacağı, dünyanın değişik ülkelerinde bulunan Osmanlı araştırmacılarına açık uluslararası toplantılar dizisine ihtiyaç bulunduğu kanaatine varıldı. Bu düşüncenin oluşumunda ve hayata geçirilmesinde emeği geçen herkese müteşekkirimiz. Bu bağlamda, ana fikrin sahibi ve konunun sürekli takipçisi olan güzide tarihçi Prof. Dr. Feridun Emecen'i, bu içerikte bir toplantılar dizisini desteklemekten memnuniyet duyacaklarını ifade eden Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Mimar Dr. Kadir Topbaş'ı ve üç yılı aşkın bir süredir yakın ilgisini hiç esirgemeyen Başkan Danışmanı Sayın Sabri Dereli'yi özellikle anmam gerekir.

Her konuda olduğu gibi, genelde Osmanlıyı ve özelde Osmanlı İstanbulunu doğru tanımak, anlamak ve yorumlamak için ciddi bilimsel araştırmalara muhtacız. Bu konuda sağlıklı analizler yapabilmek ve sonuçlar çıkarabilmek için, bir çok meselenin alanın uzmanlarınca mercek altına alınıp ayrıntılara inilmesi, yapılan tespitlerin ve çıkarılan sonuçların uygun bilimsel ortamlarda tartışmaya açılması gerekiyor. Fakat bu faaliyetin düzenli olarak ve sağlam kriterlere bağlı biçimde yürütülmesi kolay olmuyor. Bu işin önemine inanmış, özverili kişilerden oluşan ekip çalışması gerekiyor. Gerek toplantı düzeninin oluşturulmasında gerekse Sempozyum kitabının neşir aşamasına getirilmesinde, tebliğlerle tek tek ilgilenip titiz çalışmalar yapmak gerekiyor.

Bu noktada, emeği geçen herkese teşekkür borcumuz var. Sempozyum Bilim Kurulu ve Düzenleme Kurulu üyelerine, akademik ve idari sekreteryayı üstlenen arkadaşlara, yurtdışından ve yurt içinden tebliğ sunan akademisyenlere, oturum başkanlarına, oturumları büyük ilgiyle takip eden değerli izleyicilere, toplantının en iyi koşullarda gerçekleşmesi için canla başla çalışan İstanbul

AÇILIŞ KONUŞMASI

Büyükşehir Belediyesi görevlileri ile üniversitemiz akademik ve idari personeline, aynı ortamı paylaştığımız İSAM yönetimine ve mensuplarına, toplantının kamuoyuna duyurulmasında olumlu katkılar sağlayan basın mensuplarına ayrı ayrı teşekkür etmek isterim. Onların izniyle ve hepsini temsilen, hemen bütün yıl boyunca emeğini esirgemeyip titiz ilgisini sürdüren Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Ali Akyıldız'a şükranlarımı ifade etmekle yetineceğim.

Osmanlının son döneminde üst düzey idari görevlerde bulunmuş ve İslam hukuk nazariyatına dair değerli eserler kaleme almış olan Sava Paşa, sosyal davranış kuralları bağlamında bir uygulamanın gelenek (örf) haline gelmesi için en az üç nesil tekrar edilmesi gerektiğini belirtir. Amacı, içeriği vb. hususlarda kendi içinde tutarlı ve istikrarlı biçimde sürdürülen bilimsel toplantılar bağlamında bir uygulamadan bahsediliyorsa, herhalde “nesil” yerine “tekerrür sayısı” esas alınabilir. Allah'a şükür, bu yıl üçüncüsü gerçekleştiğine göre bu sempozyumun artık gelenekselleştiğini söyleyebiliriz.

Bu noktadan hareketle ve son olarak şu hususa değinmek istiyorum: Bu bilimsel toplantılar dizisinin ilkiyle ilgili planlama sırasında şöyle bir fikir benimsenmişti: Başlangıçta Osmanlı İstanbuluna genel bakış yapan bir çerçeve esas alınır, ileride tematik ve dönemsel incelemeleri öne çıkararak sınırlamalar yapılabilir, toplantılar sergi vb. etkinliklerle zenginleştirilebilir.

İlk üç toplantıda, başta benimsenen genel bakış esası üzerinden yüründü. Öyle umuyorum ki, bu toplantıdan itibaren Sempozyum kurulları sizlerin değerli fikir ve önerilerinden de yararlanarak gelecek yıllarla ilgili planlamalara daha yoğun biçimde eğilecektir.

III. Uluslararası Osmanlı İstanbulu Sempozyumu'nun başarılı ve verimli geçmesini diler, teşekkürlerinizden dolayı şükranlarımı sunarım.